

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 31 травня 2018 року № 13-3

м. Київ

Про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету. За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. **Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2017 році, в основному, висвітлює результати виконання Фондом повноважень, визначених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Дані щодо фінансових результатів приватизації, надходжень від орендної плати та дивідендів, що наведені у Звіті Фонду за 2017 рік, свідчать про покращення порівняно із 2016 роком стану забезпечення надходжень Державного бюджету України, що забезпечує Фонд. Надходження від приватизації у 2017 році становили 3,4 млрд грн, що, порівняно із відповідним показником 2016 року (0,2 млрд грн), більше на 1600 відсотків.**

В цілому, у 2017 році Фонд перерахував до державного бюджету 5,361 млрд грн, що становить 27,7 відс. загального запланованого обсягу надходжень та 1 відс. від надходжень Державного бюджету України.

Так, бюджетне завдання із забезпечення надходження до державного бюджету коштів від приватизації, яке Законом України “Про Державний бюджет України на 2017 рік” було визначено в сумі 17,1 млрд грн, виконано лише на 19,7 відсотка. Також на 66,3 відс. виконані планові показники щодо надходжень коштів від орендної плати за користування цілісними майновими комплексами та іншим державним майном, орендодавцем якого є

Фонд. Лише прогнозне завдання щодо надходження дивідендів перевиконане на 45 відсотків.

Інформаційні матеріали Звіту Фонду відображають основні показники процесів приватизації за 2017 рік, управління державною власністю, відмічають практичну діяльність Фонду з оцінки майна. Водночас загальний огляд основних проблем з приватизації державного майна та управління державною власністю, які виникли в процесі роботи Фонду у звітному періоді, відсутній. Інформація щодо впливу ухвалених нормативно-правових актів на процес оціночної діяльності та на роботу Фонду у сфері здійснення державного регулювання оціночної діяльності не наведена.

Затверджені Фонду бюджетні призначення на 2017 рік та здійснені касові видатки дозволяють оцінити повноту здійснення видатків на реалізацію бюджетних програм за КПКВК 6611010 “Керівництво та управління у сфері державного майна” та 6611020 “Заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна”. Видатки з державного бюджету здійснювалися за напрямами, визначеними у паспортах бюджетних програм, і відображені у Звіті Фонду за 2017 рік. Разом з тим, через необґрунтоване планування та неефективне управління кошти державного бюджету за КПКВК 6611020 в сумі 8226,0 тис. грн, або 41 відс. асигнувань, виділені на заходи, пов’язані з проведенням приватизації державного майна, були повернені Фондом як невикористані.

2. **Нормативно-правове забезпечення діяльності Фонду у 2017 році на законодавчому рівні в цілому було достатнім.** Зокрема, правові основи діяльності Фонду визначалися Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”. Правові, економічні та організаційні основи приватизації державного майна регулював Закон України від 04.03.92 № 2163 “Про приватизацію державного майна” (у редакції Закону України від 19.02.97 № 89 (із змінами), чинний до 07.03.2018).

Разом з тим Уряд не дотримався вимог Прикінцевих положень Закону України від 21.12.2016 № 1801 “Про Державний бюджет України на 2017 рік” і не затвердив окремий перелік об’єктів права державної власності, що підлягають приватизації у 2017 році.

Питання надання в оренду газорозподільних систем, власником яких є держава, залишається невирішеним. Відповідний проект закону “Про внесення змін до деяких законів України (щодо забезпечення використання газорозподільних систем)” за поданням Кабінету Міністрів України (реєстр. № 5558) проголосовано в першому читанні Верховною Радою України 21.03.2017, однак не прийнято в цілому.

3. **Фондом не в повній мірі реалізовані рекомендації Рахункової палати, надані за результатами аналізу Звіту про роботу Фонду та хід виконання Державної програми приватизації у 2016 році.** Фонд не дотримувався вимог нормативних документів щодо наповнення змістовної частини звіту, не визначив повний перелік критеріїв оцінки для аналізу та

оцінки стану виконання повноважень, передбачених Законом України від 09.12.2011 № 4107 “Про Фонд державного майна України”.

Фінансові плани погоджено (затверджено) 74,0 відс. підприємств. Решту фінансових планів не погоджено або не затверджено. Підприємствами, які перебувають в стані санації та ліквідації, фінплани не складаються. Крім того, припинено повноваження Фонду, як органу управління, стосовно товариств, які розташовані на тимчасово окупованій території України АР Крим, Донецької та Луганської областей.

Аналіз результатів фінансово-господарської діяльності проведено щодо 66 відс. підприємств та господарських товариств, де Фонд має контрольний пакет акцій. Оцінка результатів діяльності не проводилась стосовно підприємств, які створені у звітному періоді, а також щодо яких розпочато процедуру реорганізації (реструктуризації) або ліквідації.

Застосування заходів впливу до недобросовісних покупців державного майна відповідно до чинного законодавства здійснюється недостатньо. За результатами контролю договорів купівлі-продажу державного майна Фондом у 2017 році встановлено невиконання умов за **81 договором**. При цьому на початок 2017 року заборгованість за несплаченими до державного бюджету штрафними санкціями за порушення покупцями умов укладених договорів приватизації становила **73,4 млн грн**, але на початок 2018 року сума нарахованих і не сплачених за рішенням судів штрафних санкцій становить вже **2,24 млрд гривень**. Таке збільшення відбулося за рахунок нарахування ТОВ “ЕСУ” пені у сумі 2,17 млрд грн при розірванні договору купівлі-продажу ВАТ “Укртелеком” за невиконання інвестиційного зобов’язання. Згадане рішення оскаржується у Верховному Суді. Впродовж 2017 року до бюджету сплачено 204,4 тис. грн штрафів, що менше одного відсотка від обсягу такої заборгованості.

4. Фондом у 2017 році приватизовано 156 об’єктів. Суб’єктами управління (Секретаріат Кабінету Міністрів України, Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, Міненерговугілля, Мінінфраструктури, Укравтодор) функції з управління майном підприємств, що визначені до приватизації, до Фонду та його регіональних відділень **своєчасно не передавались**, що унеможливило своєчасну підготовку об’єктів до продажу. Внаслідок затягування ними передачі функції з управління майном із 148 об’єктів, що були визначені до приватизації, упродовж 2017 року Фонду передано функції з управління лише 20 об’єктами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2015 № 271 “Про проведення прозорості та конкурентної приватизації у 2015–2017 роках” включено 105 об’єктів до переліку об’єктів державної власності, що підлягають приватизації після їх виключення з переліку об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації. Водночас **Мінекономрозвитку не сформовано пропозицій стосовно змін до Закону України “Про перелік об’єктів права державної власності, що не підлягають приватизації” у 2017 році** в частині виключення вказаних об’єктів. Унаслідок цього жодне підприємство

із вказаного переліку до приватизації визначене не було. Зазначене унеможливило проведення їх приватизації і надходження відповідних коштів до Державного бюджету України.

5. Єдиний реєстр об'єктів державної власності сформовано Фондом не в повному обсязі. Українська державна корпорація по транспортному будівництву “Укртрансбуд”, Українська кооперативно-державна корпорація по агропромислому будівництву “Украгропромбуд”, Українська державна корпорація по виконанню монтажних і спеціальних будівельних робіт “Укрмонтажспецбуд”, незважаючи на доручення Уряду **те неодноразові звернення Фонду, протягом трьох років не надають Фонду оновлених відомостей про об'єкти державної власності.** Тому відомості про об'єкти державної власності до Єдиного реєстру не внесені.

Комісіями під керівництвом облдержадміністрацій, Ради міністрів АР Крим, Київської та Севастопольської міськдержадміністрацій станом на 01.01.2018 **не упорядковано 4,5 тисячі юридичних осіб (18,6 відс. від загальної кількості юридичних осіб, які підлягали упорядкуванню ще з 2006 року).**

У 2017 році **Фондом частково забезпечено участь представників держави** у проведенні загальних зборів акціонерів господарських товариств, у статутному капіталі яких є державна частка. Фактично представники Фонду взяли участь у зборах щодо 66 із 213 господарських товариств з державною часткою майна понад 25 відс., які перебувають в управлінні Фонду. Участь у зборах решти товариств не забезпечена з ряду причин (прийнято рішення про ліквідацію товариств, порушено справу про банкрутство, розташовані на тимчасово окупованій території України АР Крим, Донецької та Луганської областей).

В порушення вимог Методичних рекомендацій, затверджених власним наказом № 255, у Звіті Фонду за 2017 рік відсутня інформація про своєчасність та повноту сплати дивідендів до держбюджету, наявність заборгованості зі сплати дивідендів на початок та кінець звітного року, розмір заборгованості зі сплати дивідендів та частини чистого прибутку у звітному та попередньому періодах.

6. Реалізацію державної політики у сфері оцінки майна та регулювання оціночної діяльності Фондом повною мірою не забезпечено. Окремі показники в частині оціночної діяльності у 2017 році значно погіршилися. Так, **кількість звітів про оцінку майна, які взагалі не відповідають вимогам, збільшилася, порівняно із 2016 роком, у 6,2 раза (з 78 у 2016 році до 481 у 2017 році).** Водночас кількість звітів, які в цілому відповідають встановленим вимогам, навпаки, зменшилась (з 6804 у 2016 році до 6475 у 2017 році).

Крім того, **нормотворча діяльність Фонду у сферах оцінки майна та професійної оціночної діяльності в 2017 році не сприяла оптимізації оціночної діяльності.** Неврегульованим залишається питання

інвентаризації, оцінки майна, що вноситься до статутного капіталу акціонерних товариств, створюваних в процесі приватизації (корпоратизації), у т.ч. майна, яке перебуває на території проведення АТО та тимчасово окупованій території України. Також **відсутнє нормативне забезпечення оцінки активів підприємств, що провадять діяльність у сфері теплопостачання.**

7. Фонд, як головний розпорядник бюджетних коштів, не забезпечив у 2017 році належного рівня досягнення мети бюджетних програм КПКВК 6611010 та 6611020, за якими здійснювалося його фінансування. Із загальної кількості результативних показників обох зазначених бюджетних програм (40 показників затрат, продукту, ефективності та якості) виконано або перевиконано лише дев'ять. Крім того, не виконано показників за надходженням коштів від приватизації державного майна, від оренди державного майна, а також від реалізації земельних ділянок, на яких розміщені об'єкти приватизації. Із 174 державних підприємств і господарських товариств (з державною часткою більше 50 відс. статутного капіталу, які перебувають у сфері управління Фонду) за критеріями оцінки фінансово-господарської діяльності 49 оцінені як неефективні, а 91 – з ряду причин не оцінювались.

8. З прийняттям у 2018 році Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна” нормативно-правова база у сфері приватизації була суттєво змінена. Прикінцевими та перехідними положеннями цього Закону доручалось Уряду у тримісячний термін розробити та привести у відповідність свої нормативно-правові акти. Окремі нормативно-правові акти, які необхідно розробити для забезпечення реалізації цього Закону, у встановлений термін прийняті не були. Крім того, існують ризики несвоєчасного прийняття й інших нормативно-правових актів, термін прийняття яких встановлено до 07.06.2018.

Перелік об'єктів великої приватизації на 2018 рік затверджено Урядом 10.05.2018 року. Разом з тим існують ризики у проведенні самої приватизації. Зокрема, питання приватизації електропостачальних компаній, що перебувають в управлінні Фонду, які включено до Переліку об'єктів великої приватизації на 2018 рік, до чи після запровадження RAB-тарифу Кабінетом Міністрів України досі не вирішено.

В И Р І Ш И Л А:

1. “Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету” затвердити.

2. Про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, поінформувати Верховну Раду України.

3. Направити Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації Звіт і рішення Рахункової палати про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, та рекомендувати розглянути їх на своєму засіданні.

4. Відомості про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і рекомендувати:

- прискорити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна”, як це передбачено Прикінцевими і перехідними положеннями цього Закону;

- забезпечити передання Мінекономрозвитку, Мінагрополітики, Міненерговугілля, МОЗ в управління Фонду об’єктів, що включені до переліків великої та малої приватизації 2018 року;

- доручити Секретаріату Кабінету Міністрів України забезпечити передання державного публічного акціонерного товариства “Національна акціонерна компанія “Украгролізинг” та державного підприємства “Укресресурси” до сфери управління Фонду;

- прискорити прийняття рішення щодо приватизації електропостачальних компаній, що перебувають в управлінні Фонду, Тернопіль-, Миколаїв-, Харків-, Хмельницькобленерго, які включено до Переліку об’єктів великої приватизації на 2018 рік;

- доручити уповноваженим органам управління вжити заходів щодо обліку юридичних осіб, які обліковуються в ЄДРПОУ, а також забезпечити своєчасне проведення процедури припинення державної реєстрації юридичних осіб з метою завершення заходів з їх упорядкування;

- доручити Мінекономрозвитку, Фонду розглянути доцільність розроблення стратегії розвитку державного сектору економіки, зокрема в частині перспектив управління державними підприємствами.

5. Надіслати Фонду державного майна України Звіт про результати аналізу звіту Фонду державного майна України за 2017 рік у частині, що впливає на виконання державного бюджету, і рекомендувати:

- розробити методичні рекомендації щодо складання звіту про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2018 році з урахуванням Закону України від 18.01.2018 № 2269 “Про приватизацію державного і комунального майна”;

- прискорити приватизацію усіх підприємств у повному обсязі, що підлягають приватизації у 2018 році та перебувають в управлінні Фонду;

- запровадити механізм притягнення до відповідальності суб’єктів управління за несвоєчасне надання відповідної інформації для формування Єдиного реєстру об’єктів державної власності.

6. Звіт та рішення Рахункової палати, результати їх розгляду об’єктами

контролю оприлюднити на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

7. Контроль за виконанням цього рішення покласти на Члена Рахункової палати Іванову І. М.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан